

Силабус курсу Операційний менеджмент

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма «Менеджмент»
Рік навчання: III, Семестр: V
Кількість кредитів: 5
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу та менеджменту ІФННІМ ЗУНУ
Стефанишин Лілія Стефанівна

Контактна інформація : liliua627@gmail.com, +380342754622

Опис дисципліни

Дисципліна «Операційний менеджмент» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо обґрунтування та прийняття управлінських рішень, які стосуються виробничої діяльності вітчизняних підприємств та організацій. Дисципліна орієнтує на формування сучасного управлінського мислення та забезпечення ефективного поєднання всіх видів ресурсів підприємства з метою найкращого використання в залежності від ринкових потреб.

Основною метою викладання дисципліни «Операційний менеджмент» є одержання студентами знань, навичок та вмій у галузі операційного управління організацією, підприємством та його функціональними підрозділами; опанувати основні теоретичні положення операційного управління організацією, методи та прийоми його застосування у практичній діяльності підприємств (фірм).

Завдання дисципліни: усвідомити важливість і основні функції операційного менеджменту складової управління підприємством в ринкових умовах; вивчити методи проектування операційних систем, продуктів та послуг у сучасній діяльності підприємства; навчитися формувати операційну стратегію фірми, розробляти виробничі програми; опанувати методи та прийоми системного управління інструментами операційного менеджменту; оволодіти методами та навичками планування, методами організації і контролю операційної діяльності підприємства; вивчити підходи щодо ефективного управління персоналом, який виконує операційні функції.

Структура курсу

Години (лек./ практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Операційний менеджмент та операційна функція	сформувати чітке уявлення про операційний менеджмент: мету і завдання курсу, предмет та об'єкти дослідження, місце в системі економічних наук;	Індивідуальні завдання

		<p>модель «5 Пі» в операційному менеджменті. Основні функції операційного менеджменту: Методи операційного менеджменту. Матеріальні потоки.</p>	
2/2	2. Операційна стратегія	<p>сформувати чітке уявлення про стратегічні питання, що вирішуються в операційному менеджменті; стратегія товару; стратегія процесу; стратегія вибору місця розташування; фундаментальні концепції, що використовуються при розробці операційної стратегії: інтегрована виробнича система (СІМ); загальне управління якістю (ТQM); принцип «точно в термін» (JIT).</p>	Індивідуальні завдання
2/2	3. Операційна система	<p>вивчити особливості: визначення системи; будови систем; просторову та часову структуру операційної системи; основні принципи формування операційних систем; основні підходи до побудови операційних систем.</p>	Індивідуальні завдання
4/4	4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	<p>засвоїти інформацію про поняття операційної діяльності; створення корисності як узагальнена мета існування операційної системи; створення корисності форми; корисності місця; корисності придбання; корисності стану; корисності часу; основні ресурси як вхідні фактори операційної діяльності; матеріальні ресурси, нематеріальні ресурси; відмінність між поняттями «продукція» і «товар».</p>	Індивідуальні завдання
2/2	5. Управління процесом проектування операційної системи	<p>з'ясувати особливості проектування операційної системи; етапи проектування операційної системи; проекту операційної системи та його розділи; технології у сфері надання послуг; просторової організації діяльності;</p>	Індивідуальні завдання

		розміщення обладнання для потокового виробництва; системи «open space».	
4/4	6. Проектування продукту та розробка послуги	з'ясувати особливості проектування продукту; послідовності проектування; асортименту, номенклатури і структури випуску продукції; якості та надійності продукту; шляхів досягнення високої якості продукції; організації діяльності у сфері послуг; підходу «офіс-майстерня».	Індивідуальні завдання
2/2	7. Управління проектами	вивчити складові поняття проекту; технічні, бюджетні й часові обмеження проекту; відмінності між поняттями «проект», «процес» та «програма»; стадії проекту; розробки і способи представлення проектних робіт; представлення цілей проекту; розробки проектного завдання; особливості використання методів розробки структурної схеми; методів побудови сіткових графіків: метод «події – роботи»; метод «роботи – зв'язки» (метод СПУ/PERT).	Індивідуальні завдання
4/4	8. Оперативний менеджмент операційної системи	з'ясувати основні аспекти системи оперативного менеджменту; змісту оперативного управління виробництвом; оперативно-виробничого планування; Рівнів оперативного планування; диспетчерування та оперативного розпорядження; системи оперативного управління виробництвом; «Штовхаючі» і «втягаючі» системи; характеристики системи «Канбан» - «ЛІТ» («Точно-в-термін»), її відмінності від традиційних систем управління виробництвом.	Індивідуальні завдання
4/4	9. Управління матеріально-технічним забезпеченням.	з'ясувати основні аспекти управління ланцюгом поставок і закупівлями; метою управління	Індивідуальні завдання

		ланцюгом поставок; дилемою «виробляти чи купувати»; поняттям аутсорсінгу; Закупівлі «Точно-в-термін» (ЛІТ-закупівлі); особливості та переваги, пов'язані з впровадженням ЛІТ-закупівель; можливості впровадження ЛІТ-закупівель на українських підприємствах; системи QR (система швидкого реагування на попит), ECR (система ефективного реагування на запити споживачів); системи планування матеріальних потреб (MRP-системи), їх характеристики; структурою системи MRP. Сумісність MRP та ЛІТ.	
2/2	10. Робоче середовище та умови праці.	поглибити сутність поняття робоче середовище та умови праці; умови праці; режим роботи; робочі місця; класифікація робочих місць за різними ознаками; методи мотивації праці різних категорій персоналу; норми та нормативи витрат праці; методи нормування часу; хронометраж; фотографія робочого часу; фотохронометраж.	Індивідуальні завдання
2/2	11. Управління якістю та продуктивністю праці.	з'ясувати особливості поняття якості; документів, в яких фіксуються вимоги до якості: стандарти, технічні умови, креслення; планування та організаційне забезпечення якості; діяльність служб технічного контролю на підприємстві; стандарти серії ISO; організація технічного контролю якості продукції; система TQM, її виникнення та основні характеристики; система контролю;. Об'єкти контролю.	Індивідуальні завдання

Літературні джерела

1. Артем'єв В. В. Виробничий менеджмент на машинобудівних та приладобудівних підприємствах: навчальний посібник. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 259с.
2. Беззубко Б. І. Операційний менеджмент: навч.-метод. Посібник. Донбас. нац. акад. будівництва і архітектури. Харків : ПромАрт, 2020. 103 с.

3. Буркинський Б. В., Лисюк В. М. Логістика товарного ринку: монографія. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2018. 243 с.
4. Буяк А.Є. Операційний менеджмент: Посібник. Тернопіль: Новий колір, 2015. 483 с.
5. Верхола М. І. Інформаційна система автоматичного керування та інтеграції АРМ у систему управління поліграфічним виробництвом: монографія. Львів : Сорока Тарас Богданович, 2019. 250 с.
6. Виробничий менеджмент: підруч. для студентів ВНЗ / Ю. В. Гончаров та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ю. В. Гончарова, 2-ге вид., допов. і перероб. Київ : Кафедра, 2014. 511 с.
7. Галушка З. І., Волощук О. А. Управління проектами = Project management : навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2018. 119 с.
8. Гурч Л. М. Логістика : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: НТУ, 2020. 507 с.
9. Дергачов, К. Ю. Об'єктно-орієнтоване проектування технічних систем: навч. посіб. Харків : ХАІ, 2021. 168 с.
10. Докуніхін В. З., Кущевська Н. Ф., Малишев В. В. Технологічне проектування автотранспортних підприємств : підручник. Київ : Університет "Україна", 2021. 145 с.
11. Дороніна М. С., Білоконенко Г. В. Соціально-економічний потенціал виробничої організації : монографія. Харків : Лібуркіна Л. М., 2020. 315 с.
12. Інтелектуальні системи управління виробництвом хлібобулочних виробів: монографія / В. П. Хорольський та ін.; за заг. ред. д-ра техн. наук, проф. В. П. Хорольською. Кривий Ріг : Чернявський Д. О., 2019. 203 с.
13. Крамарчук С.П. Вдосконалення аспектів формування операційної стратегії вітчизняних підприємств. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2022, Випуск 27(2022).
14. Крамарчук С.П., Лубкей Н.П. Теоретичні аспекти управління інноваційним проектом на вітчизняних підприємствах. Глобальні та національні проблеми економіки: електронне наукове фахове видання Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. 2018. №23. С.252-255.
15. Крамарчук С.П., Лубкей Н.П. Сутність операційного менеджменту та основні етапи його розвитку. Інфраструктура ринку. 2020. Випуск № 44. С.82– 86.
16. Крамарчук С. П., Крисько Ж. Л. Аспекти управління асортиментною політикою підприємства на сучасному етапі. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. Вип. 2 (02). С.191-195.
17. Кузьмін О. Є. Концептуальні засади та інструментарій управління толінговими операціями : монографія. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2018. 237 с.
18. Маркіна, І. А. Операційний менеджмент: навчальний посібник. Полтава : ПДАА, 2019. 230 с.
19. Менеджмент якості в будівництві та виробничі організаційні системи : монографія / Савенко В. І. та ін. ; під заг. ред Лівінського О. М. та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 231 с.
20. Нижник В. М. Соціально-трудові та економічні пріоритети розвитку виробничих систем у прискоренні євроінтеграції: монографія. Хмельницький: ХНУ, 2019. 670 с.
21. Організація й управління виробництвом : навч. посіб. до практ. занять / А. В. Зеленков та ін. Харків : ХАІ, 2019. 71 с.
22. Організація та проектування операційних систем: навчальний посібник / Р. О. Мірошник та ін. Львів : Центр Європи, 2017. 173 с.
23. Операційний менеджмент: навчальний посібник / В. Ю. Припотень та ін. Нікополь: Ноулідж, Северодонец. від-ня, 2017. 177 с.
24. Резнік Н. П. Логістика: навч. посіб. Київ : НУБіП, 2021. 144 с.
25. Руденко С. В. Проектний та логістичний менеджмент: нові знання на базі двох методологій : монографія. Одеса : Купрієнко С. В., 2018 . 188 с.
26. Складська логістика: навч. посіб. / В. Є. Марчук та ін. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 254 с.
27. Сумець О. М. Виробнича логістика: технічні системи і прийоми раціоналізації переміщення матеріальних потоків: навч. посіб. Харків : Пром- Арт, 2018. 99 с.
28. Управління операційними бізнес-процесами на підприємствах сфери послуг та промисловості: колективна монографія / Н. І. Шашкова та ін. ; за заг. ред. Н. І. Шашкової, Н. А. Тюхтенко. Херсон: Стар, 2017. 265 с.
29. Управління проектами: підручник / С. А. Соколовський та ін. Харків: НАНГУ, 2019. 303 с.

30. Федорова, В. О. Логістика : навч. посіб. Харків : Бровін О. В. [вид.], 2019. 153 с.
31. Чуприна, Х. М. Трансформація операційних систем управління будівельними підприємствами в умовах цифровізації економіки: теорія, методологія, практика: монографія. Київ : Сердюк В. Л., 2020. 346 с.
32. Яковенко О. І. Управління проектами та ризиками: навч. посіб. Ніжин : Лисенко М. М., 2019. 194 с.
33. Andrew Greasley. Absolute Essentials of Operations Management. Published November 12, 2019. 124 p. URL: <http://dokumen.pub/absolute-essentials-of-operations-management-2019036501-2019036502-9780367259341-9780429290602.html>
34. Steve Brown, John Bessant, Fu Jia. Strategic Operations Management. Jul. 18th, 2018. URL: https://www.academia.edu/32425801/Strategic_Operations_management
35. Training Manual. Logistics specialist. March. 2013. 970 p. URL: <https://ftp.idu.ac.id/wp-content/uploads/ebook/ip/BUKU%20TENTANG%20LOGISTIK%20MILITER/GUIDE%20LM/15004B.pdf> . <http://www.kariera.orc.ru/05-01/Bigpe024.html> - актуальність операційного менеджменту у практичній діяльності підприємства.
37. <http://www.optim.ru/Trade/1998/1/addons/addons.asp>. – понятійний апарат виробничого менеджменту.
38. <http://www.management.com.ua/ims/ims002.html> - інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP).
39. http://tw48.narod.ru/Lab/proj_contr.htm - програмні методи та засоби планування і управління проектами.
40. <http://www.management.com.ua/qm.shtml> - концепція загального менеджменту якості.
41. <http://www.iso9000.ru> – сучасний менеджмент якості.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне від	Контрольна робота (теми 1-6)	Середнє арифметичне від	Контрольна робота (теми 7-11)	Середнє арифметичне оцінок з	Оцінка за виконання дослідної роботи	1. Відповідь на два запитання,

отриманих оцінок під час практичних занять по темах 1-6 не рідше одного разу на 2 практичні заняття		отриманих оцінок під час практичних занять по темах 6-11 не рідше одного разу на 2 практичні заняття		отриманих за виконання завдань тренінгу		кожне з яких = 20 балів, а у підсумку = 40 балів. 2. Практичне завдання (управлінська ситуація) = 60 балів
---	--	--	--	---	--	---

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом